

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20 106/2007/ 4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Megay Róbert ügyvéd (3530 Miskolc, Petőfi u. 7.) által képviselt ... (... alatti székhelyű) felperesnek, Dr. T. E. jogtanácsos által képviselt ... Megyei Földhivatal (... szám alatti székhelyű) I. rendű, a Dr. Sz. I. jogtanácsos által képviselt - az elsőfokú eljárásban ... jogelőd, - a másodfokú eljárásban ... Szakigazgatási Hivatal (... szám) jogutód II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 23.P.20.009/2004/38. számú ítélete ellen a felperes által 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felperes által az államnak külön felhívásra fizetendő kereseti illeték összege helyesen 900 000 (Kilencszázezer) forint.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek személyenként 90 000 (Kilencvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget, és külön felhívásra térítsen meg az államnak 440 100 (négy száznegyvenezer-egyszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes felszámolását a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1993. február 23. napjával rendelte el, a közzététel időpontja 1993. március 18. napja.

A felszámolás megindítását megelőzően a felperes az 1987. évi I. tv. rendelkezése alapján megvásárolta megváltással a kívülállók tulajdonában lévő, a szövetkezet által használt földterületeket, valamint az állami tartalékföldeket. Az ily módon megváltással megvásárolt földet, valamint beviteli kötelezettség alá tartozó földeket termelőszövetkezeti földhasználatként jelölte az ingatlan-nyilvántartás az 1992. évi I. tv. hatályba lépése előtt alakult termelőszövetkezetről mindaddig, míg a tulajdonviszonyok a kárpótlási eljárások, illetőleg a részarány tulajdon kiadása során nem rendeződtek, a kárpótlási maradványföldek esetében e megjelölés a jelenben is fennáll.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kárrendezési Hivatal 1994. november 3. napján kelt átirata szerint az 1992. június 16-án kelt ... számú földalap kijelölési határozat 1992. július 13-án jogerőre emelkedett, s a Kárrendezési Hivatal a felperes részére megküldte a kárpótlási földalapról készült elszámolást. E szerint D., R., Z. településeken 324 ha 7336 m² terület, 4913,30 aranykorona értékű kárpótlási maradványföld jelentkezett, melyeket a felszámoló a felszámolói vagyon részeként kezelt és egy részüket árverésen értékesítette.

A földkiadó bizottságok az 1993. évi II. tv. rendelkezései alapján megkezdték a részarány tulajdonú földek kiadását, majd ezt a feladatkört 1997. január 1. napjától a Földművelésügyi Hivatalok vették át. A II. rendű alperes a részarány tulajdonosok igénye alapján a részarány tulajdon egy részét a kárpótlásra kijelölt földalapról visszamaradt maradvány termőföldből jelölte ki, figyelemmel arra, hogy az 1993. évi II. tv. 9/B §-a (5) bekezdése alapján a földalapot összevonhatóak. A felperes által elkészített és a Kárrendezési Hivatal által határozattal jóváhagyott földalap elkülönítést megvizsgálva a II. rendű alperes megállapította, hogy a juttatott földalapként kijelölt 9781 aranykoronából csak 7770 aranykorona lett felhasználva, így 2001 aranykorona még rendelkezésre áll a jogosultak igényeinek kielégítésére.

A felperes által készített földalap elkülönítésből megállapította, hogy kárpótlásra 9196 aranykoronát különítettek el, értékesítésre azonban csak 4283 aranykorona került, ezért a kárpótlási földalapban 4913 aranykorona maradvány állt a jogosultak rendelkezésére.

A maradvány aranykoronákból a felszámoló felosztott 4470 aranykoronát, ezek azonban az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre nem kerültek, ezért a II. rendű alperes ezen aranykoronákra határozatot nem tudott hozni.

A II. rendű alperes a földkönyv és a tsz-különlapok adatai alapján a földkönyvben szereplő aranykoronát adta ki eljárása során, mely tárgyban hozott határozatait a felperes részére nem kézbesítette, a határozatok kézbesítését a felperes nem kérte.

Az I. rendű alperes a II. rendű alperes határozatai alapján a tulajdonba adás tényét az ingatlan-nyilvántartásba regisztrálta, melynek során a határozat alaki és tartalmi követelményeit vizsgálta. A bejegyzés tárgyában hozott határozatait a felperes részére nem kézbesítette, a határozatok kézbesítését a felperes nem kérte.

A felperes eredetileg megállapítási keresetet terjesztett elő. A Sátorajáújhelyi Városi Bíróság által illetékességi okból a Miskolci Városi Bírósághoz áttett keresetében kérte

megállapítani, hogy 106 ha 6987 m² 1850,64 aranykorona, aranykoronként 5 000 Ft-tal számítva 9 253 200 Ft értékű kárpótlási maradványföld a felszámolói vagyon részét képezi. A Miskolci Városi Bíróságon a keresetét felemelte, és 134 ha 8668 m², 2 022,67 aranykorona 14 154 000 Ft értékű kárpótlási maradványföldnek a felszámolói vagyonba tartozását kérte megállapítani. (P. 24 131/2003/3.)

A hatáskör hiánya miatt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz áttett keresetét a 4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben ismételten felemelte, és 324 ha 7336 m², 4 913 aranykorona 24 565 000 Ft értékű kárpótlási maradványföldnek a felszámolói vagyonba tartozását kérte megállapítani.

A 10. sorszámú jegyzőkönyvben és 11. sorszámú beadványában a keresetének jogcímét a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében jelölte meg, és az alpereseket személyenként 3 667 125 Ft közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetésére kérte kötelezni, hivatkozva arra, hogy az alperesek jogellenesen elvontak a kárpótlási maradványföldekből - a Kárrendezési Hivatal 1994. évi terület elszámolása, valamint a szövetkezeti földkönyv adatai alapján számítva - 1466,85 aranykorona termőföldet, és ezzel a felperesnek kárt okoztak. A csődtörvény 49. §-ában meghatározottak szerint ugyanis a kárpótlási maradványföld a felszámolási vagyon részét képezi és az alperesek eljárása miatt azokat a felszámoló értékesíteni nem tudta.

A kár összegszerűségét aranykoronánként 500 Ft-tal számolva 7 334 250 Ft-ban határozta meg.

Az alperesek jogellenessége állítása szerint abban áll, hogy a földkiadó bizottságok, illetőleg a II. rendű alperes hatásköre csak a részarány-tulajdonosok földalapjába felvett ingatlanokra terjed ki, a kárpótlási földalapba felvett ingatlanokra nem. Ennek ellenére a II. rendű alperes sorozatban hozott olyan határozatokat, amelyekben részarány-tulajdon kiadására, illetve juttatott föld kiadására hivatkozva kárpótlási maradványföldekről rendelkezett, s e hatáskör hiányában meghozott határozatok az Áe. 75. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján semmisek.

Az I. rendű alperes e határozatok semmiségének tudatában rendelkezett a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási átvezetéséről.

Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperesek jogellenes határozataikat részére nem kézbesítették, a közigazgatási eljárásban a felperest ügyfélnek nem tekintették, ezért a fellebbezés lehetőségével nem élhetett.

Az alperesek a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérték.

Az I. rendű alperes védekezése szerint eljárásával összefüggésben jogellenesség nem történt. A feladata ugyanis nem a földek tulajdonba adása, csupán a II. rendű alperes határozatai alapján a tulajdonba adás regisztrálása volt, ha a határozatok az alaki és tartalmi követelményeknek megfeleltek. A földhivatal adatszolgáltatási kötelezettsége nem terjed ki arra, hogy konkrétan mely földrészletek kerüljenek kiadásra. Amennyiben a felperes vitatta a II. rendű alperesi határozatok jogszerűségét, lehetősége lett volna azokkal szemben jogorvoslattal élni, így a közigazgatási jogkörben okozott kár érvényesíthetőségének a Ptk. 349. §-a (1) bekezdésében írt különös feltétele hiányzik.

A II. rendű alperes védekezésében arra hivatkozott, hogy a kárpótlási maradványföldek nem tartoznak a felszámolói vagyon körébe, ugyanis az 1991. évi IL. tv. 4. § (3) bekezdésének 1992. január 1-től 1993. szeptember 2-ig hatályos rendelkezése szerint a termőföld nem tartozott a felszámolói vagyonba, amennyiben arról külön törvény másként rendelkezett. Kiemelte ugyanakkor, hogy 2002. január 1-től a nemzeti földalapról szóló 2001. évi CXVI. tv. hatályba lépésével a nemzeti földalap vagyoni körébe tartoznak azok a földek is, amelyek a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló törvény szerinti eljárást követően aranykorona hiány pótlása tekintetében megmaradtak.

A II. rendű alperes a határozatai meghozatalakor a földhivatal által megküldött földkönyv és a tsz-különlapok adatait, és nem a földalap elkülönítéseket vette figyelembe, nem adott ki több aranykorona értéket, mint amennyi a földkönyvben szerepelt.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest az állam javára külön felhívásra 440 100 Ft kereseti illeték és az alperesek javára személyenként 180 000 Ft perköltség 15 napon belüli megfizetésére.

Ítéletének indoklásában kifejtette, hogy a kereseti kérelem tartalmi megfelelőségét megelőzően azt kellett vizsgálnia, hogy a peres felek viszonylatában megvalósultak-e a közigazgatási jogkörben okozott kár érvényesítésének a Ptk. 349. §-a (1) bekezdésében meghatározott különös feltételei, nevezetesen, hogy a kár rendes jogorvoslattal elhárítható lett volna-e, illetőleg, hogy a felperes a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslat lehetőségét igénybe vette-e. Ennek kapcsán megállapította, hogy a II. rendű alperes a felperes ügyféli minőségét alaptalanul vitatta. A jogvita keletkezési időszakában hatályos 1993. évi II. tv. 11. §-ának (1) bekezdés a) és d) pontjai, valamint 11. §-ának (3) bekezdése, továbbá az Áe. 42. §-ának (1) bekezdése és 3. §-ának (1) bekezdése alapján az alperesek eljárásában a felperes ügyfélnek minősül, a felperes jogát, illetőleg jogos érdekét érinti ugyanis, hogy a II. rendű alperes a részarány tulajdoni igényeket milyen földből és az igényekkel egyező mértékben, vagy azt meghaladóan elégítette-e ki.

A felperes részéről a rendes jogorvoslat igénybevételeének elmulasztását nem menti, hogy részére a határozatok kézbesítése elmaradt, ugyanis mint ügyfél kérhette volna azok kézbesítését.

A Legfelsőbb Bíróság PK. 43. számú állásfoglalása értelmében csak közigazgatási rendes jogorvoslati eljárásban bírálható el az I. és II. rendű alperes eljárásának törvényessége, az egységes ítélezési gyakorlat szerint a jogorvoslati lehetőség kimerítésének elmulasztása esetén a kárigényt elbíráló bíróság nem veheti át a közigazgatási szerv hatáskörét, nem vizsgálhatja, hogy a rendes jogorvoslat mennyiben lett volna alkalmas a kár elhárítására. Miután a Ptk. 349. §-a (1) bekezdésében foglalt különös feltétel nem áll fenn, az elsőfokú bíróság a marasztaláshoz szükséges további feltételek vizsgálatát szükségtelennek ítélte, ezért a felperes által indítványozott szakértői bizonyítást is mellőzte.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, ezen belül a felperesi bizonyítási indítvány teljesítésére történő utasítását kérte. Álláspontja szerint az alperesek eljárása a határozatok kézbesítésének elmulasztása miatt eleve jogszabálysértő, s ennek hátrányait a felperes egyedül nem

viselheti. Adott esetben az elsőfokú ítélet indokolásában hivatkozott PK. 43. sz. állásfoglalás, valamint a megjelölt eseti döntések nem irányadóak, a tulajdonhoz való jog ugyanis nem évül el, az bármikor érvényesíthető, s az Alkotmánybíróságnak a fellebbezés kiegészítésében megjelölt határozata értelmében a tulajdonjog kártalanítás nélkül nem vonható el. Amennyiben a felperes indítványozta szakértői bizonyításra sor kerül, bizonyossá válik, hogy a kárpótlási maradványföldek a felperes tulajdonát képezik, és azok a felszámolói vagyonkörbe tartoznak, s a hitelezők követelésének fedezetét szolgálják. Mindezek miatt a rendes jogorvoslat elmaradása a kereset érdemi elbírálásának nem akadálya.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítéleti tényállás kiegészítéseként megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban eljárta ... II. rendű alperes a 274/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. §-ának (2) bekezdése és 1. számú mellékletének 4. pontja, valamint 44. §-ának (1) bekezdése, 45. §-ának (2) bekezdése alapján 2007. január 1. napjával megszűnt, általános törvényes jogutódja a ... Szakigazgatási Hivatal, ..., amelynek perbeli jogutódlását az ítélet tábla külön végzésben állapította meg.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset elbírálásához szükséges körben feltárta, és abból - ítéletének helyes indoka alapján - helytállóan következtetett a kereset alaptalanságára.

Az elsőfokú bíróság által mellőzött szakértői bizonyítás foganatosítása - a későbbiekben kifejtendők miatt - sem eredményezhetné a keresetnek helytadó döntést, ezért a fellebbezésben is fenntartott felperesi bizonyítási kérelem az elsőfokú ítélet hatályaon kívül helyezését és az elsőfokú tárgyalás megismétlését nem indokolta.

Az ítélet tábla egyetért az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával, hogy a rendes jogorvoslat igénybevételének elmulasztása miatt a közigazgatási jogkörben okozott kár érvényesítésének a Ptk. 349. §-a (1) bekezdésében szabályozott különös feltételei nem állnak fenn, ami már önmagában megalapozza a kereset elutasítását.

Az ítélet tábla osztja az elsőfokú ítélet indokolását, hogy a II. rendű alperesi jogelőd eljárásában a felperes ügyfélnek minősült, így a II. rendű alperes kétségtelenül törvényt sértett, amikor a határozatokat a felperes részére nem kézbesítette. A II. rendű alperes ezen törvényt sértő mulasztása azonban nem fosztotta meg a felperest a rendes jogorvoslat igénybevételétől. Az elsőfokú eljárás irataiból megállapíthatóan ugyanis a felperes a II. rendű alperes eljárásáról a határozatok kézbesítésének hiányában is tudomással bírt, s mint ügyfél kérhetné volna a határozatok kézbesítését, mely lehetőséggel nem élt. A II. rendű alperesi jogelőd mulasztásban megnyilvánuló törvényt sértésének megszüntetése végett a felperes az ügyészségről szóló 1972. évi V. törvény 16. §-ának (1) bekezdése szerinti ügyészi intézkedés megtétele iránti kérelemmel fordulhatott volna az ügyészséghez is. A felperes azonban a számára biztosított törvényes lehetőségeket nem vette igénybe annak érdekében, hogy a közigazgatási határozat törvényességének felülvizsgálata a

rendes jogorvoslati eljárás keretében megtörténjék, s a polgári bíróság -, miként arra az elsőfokú bíróság helyesen utal - nem veheti át a közigazgatási szerv hatáskörét, nem vizsgálhatja, hogy a rendes jogorvoslat mennyiben lett volna alkalmas a kár elhárítására.

A felperesi fellebbezés azon jogi érvelésének, hogy a kárpótlási maradványföld a termelőszövetkezet tulajdona, s a tulajdonjogától - mint alkotmányos alapjogtól - kártalanítás nélkül nem fosztható meg, ezért a II. rendű alperest a maradványföld elvonásáért kártalanítási kötelezettség terhelte volna, s miután kártalanítást a felperesnek nem fizetett, így kártérítési kötelezettség terheli, tételes jogi alapja nincs.

A Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése alapján az államigazgatási jogkörben okozott kárért a károkozó helytállási kötelezettsége a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján ítélandó meg, nevezetesen kártérítési kötelezettséget csak a tulajdonjog jogellenes és felróható elvonása, vagy korlátozása keletkeztethet.

A kártalanítás és kártérítés nem azonos jogintézmények. Kártalanítási kötelezettség esetében a tulajdonjog elvonása, vagy korlátozása jogszabályi felhatalmazáson alapszik, és a tulajdonos kártalanításra csak a jogszabály ilyen értelmű előírása esetén tarthat igényt. Ilyen pl. a fellebbezésben is hivatkozott kisajátítási kártalanítás. Ilyen jogszabályi felhatalmazás esetében a tulajdonától megfosztott a jogszabály szerint neki járó kártalanítást követelheti és nem kártérítést.

Jelen esetben a II. rendű alperesnek jogszabályban előírt kártalanítási kötelezettsége nincs.

A felszámolói vagyon körét és a felperesnek a kárpótlási maradványföld feletti rendelkezési jogát a törvény a felperesi jogértelmezéstől eltérően szabályozta a következők szerint:

A csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és végelszámolásról szóló 1991. évi XL törvénynek (Csődtv.) a felszámolási eljárás közzétételekor - 1993. március 18. napján - hatályos 4. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a felszámolási eljárás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amellyel a felszámolási eljárás közzétételének időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően az eljárás tartama alatt szerez.

A (2) bekezdés szerint a gazdálkodó szervezet vagyona a tulajdonában (kezelésében) lévő vagyon.

A (3) bekezdés b) pontja értelmében nem tartozik a (2) bekezdés hatálya alá az a termőföld és erdő vagyonrész, amelyről külön jogszabály másként rendelkezik.

A csődtörvénynek az 1993. évi LXXXI. törvénnyel 1993. szeptember 1-i hatállyal módosított - és 1996. május 11-ig hatályos - 4. §-ának (3) bekezdés c) pontja akként rendelkezett, hogy nem tartozik a (2) bekezdés hatálya alá a kárpótlás céljára elkülönített termőföld és a külön törvényben meghatározott földalap és a kárpótlási árverésre kijelöléssel nem érintett, illetve a kárpótlási árverésből visszamaradt földterület, ha ennek a tagok és alkalmazottak tulajdonba adásáról a szövetkezet közgyűlése az eljárás kezdő időpontjáig határozott, és a tulajdonjog bejegyzésére alkalmas okiratokat is elkészítették.

A módosító törvény 44. §-ának (2) bekezdése a hatályba lépés időpontjában folyamatban lévő eljárásokra a korábbi jogszabályok alkalmazását rendelte.

Az 1996. május 1-i hatállyal az 1996. évi XXXII. törvény - átmeneti szabályozás nélkül, tehát azonnali hatállyal - hatályon kívül helyezte a csődtörvény 4. §-a (3) bekezdése c) pontjának azon korlátozó rendelkezését, hogy „ha ennek a tagok és alkalmazottak tulajdonba adásáról a szövetkezet közgyűlése az eljárás kezdő időpontjáig határozott, és a tulajdonjog bejegyzésére alkalmas okiratokat is elkészítették.”

A Csődtv. 4. §-ának (3) bekezdése tehát tételesen meghatározza azt a vagyont, ami nem tartozik a „(2) bekezdés hatálya alá”, azaz nem minősül a felszámolási eljárás körébe tartozó vagyonnak.

A Legfelsőbb Bíróság 1/2007. KPJE. jogegységi határozatában kifejtettek is alátámasztják, hogy a kárpótlási árverésből visszamaradt földterület - függetlenül attól, hogy a csődtörvénynek a termőföldre vonatkozó rendelkezései milyen formában nyertek megfogalmazást, - nem képezte, és jelenleg sem képezi a gazdálkodó szervezet vagyonát, így a Csődtv. 4. §-ának (1) bekezdése alapján a felszámolási vagyon körébe nem tartozik.

A Csődtv.-nek a felszámolás közzétételének időpontjában hatályos 4. § (3) bekezdés b) pontja, illetve a módosított 4. § (3) bekezdés c) pontja tárgyává tett földterületek rendeltetéséről, azok jogi sorsáról külön törvény, a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatályba lépéséről, és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény (Ámt.) rendelkezett. A hivatkozott törvény 13. §-ának (2) bekezdése a mezőgazdasági szövetkezetet arra kötelezte, hogy a közös használatában álló, továbbá a bármilyen címen tulajdonába került földekből - helyrajzi szám szerint meghatározva - földalapokat képezzen, elkülönítve a részarány-tulajdonosok tulajdonában lévő földet, a tulajdoni viszonyok rendezése érdekében az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény (Kpt.) 17. §-ában meghatározott földalapot, valamint a Kpt. 15-16. és 18-20. §-aiban meghatározott földet, az ott megjelölt árverés céljára.

Az Ámt. egyidejűleg meghatározta a földkijelölésre vonatkozó szabályokat, az alapok képzésének eljárási rendjét. A törvényben meghatározott feltételek megvalósulásának ellenőrzése céljából egyeztető fórumok létrehozását rendelte el; a vitás ügyek elbírálását megyei kárrendezési hivatalok elé utalta, a határozatok ellen - a törvényben meghatározott személyek részére - fellebbezési jogot biztosított az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatalhoz; a hivatal jogerős határozata bírósági felülvizsgálatát is kérhették az arra jogosultak. (Ámt. 14-18. §, 20-21. §.)

A szövetkezet intézkedési jogköre az Ámt. 25. §-ából következően a vagyonnevesítés szabályai szerint a tagok és alkalmazottak tulajdonába adandó, a kárpótlási árverésre kijelöléssel nem érintett, továbbá a kárpótlási árverésből visszamaradó földterületekre vonatkozó közgyűlési határozatok meghozatalára terjedt ki. Az Ámt. 25. §-ának (1) és (3) bekezdései a Kpt. termőföldre vonatkozó szabályainak végrehajtása után a szövetkezet tulajdonában maradó valamennyi földnek a tagok, a Kpt. 17. §-a szerinti földnek a tagok és alkalmazottak, a kárpótlási földalapban megmaradó földnek pedig a tagok tulajdonba adásának kötelezettségét írta elő.

Az Ámt. 25. §-a (5) bekezdésének 1999. június 1-i hatállyal beiktatott és a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazandó szabálya már kifejezetten is kimondta, hogy a Kpt.

szabályainak végrehajtása után megmaradt földet elsősorban a részarány-tulajdon rendezésénél mutatkozó aranykorona hiány megszüntetésére kell fordítani. Az 1993. évi II. törvénynek ugyanezen hatállyal beiktatott 6. §-ának (1) bekezdése is már kifejezetten rendelkezik arról, hogy ha a részarány kiadásánál aranykorona hiány mutatkozik, a földalapba be nem vont, illetve a kárpótlásból visszamaradt, önkormányzati tulajdonba nem került termőföldet -a védett, vagy védelemre tervezett természeti területek kivételével - a részarány kiadására kell felhasználni.

A felperesi közgyűlés határozott a földalapok képzéséről, a felszámoló csak feltöltötte a földalapokat. A földalap képzés jóváhagyásakor a kárpótlási hivatal csak a kárpótlási földalap esetében tudta ellenőrizni és egybevetni, hogy a képzett földalap fedezi-e a kárpótlási igényeket, mert ehhez rendelkezett saját adattal. (Kpt. 12. § (4) bekezdés.) A további földalapokat illetően a földhivatal szakvéleményére kellett hagyatkoznia (Ámt. 23. § (6) bekezdés), mivel a részarány-tulajdon aranykorona igényének megléte ellenőrzéséhez szükséges adatokkal nem rendelkezett, a földhivatal által rendelkezésére bocsátott adatok ellenőrzéséhez szükséges információk birtokában nem volt. A földhivatalnak is csak a kárpótlási földalap esetében volt kötelezettsége a helyszíni ellenőrzés. (Ámt. 23. § (2) bekezdés.)

Mindezekre figyelemmel nem osztható az a felperesi álláspont, hogy a felszámolás elrendelésekor a termőföld felett korlátlan rendelkezési jogosítványa lett volna, a kárpótlásból visszamaradt föld tulajdonjoga őt illetné, illetve a tulajdonjog elvonásáért a II. rendű alperest kártalanítási, vagy kártérítési kötelezettség terhelné, külön jogszabály ugyanis e kérdésekről másként rendelkezett. Így a felperes által megjelölt okokból általánosságban a II. rendű alperes eljárásának jogellenessége és kártérítési kötelezettsége nem következik.

Az I. rendű alperes kártérítési felelőssége akkor sem lenne megállapítható, ha a II. rendű alperes a részarány-tulajdon kiadásakor törvényt sértett volna. A földhivatal feladata ugyanis csak az adatszolgáltatás volt, és a határozatok bejegyzése. Az alapokba sorolást a földhivatalnak nem is kellett nyilvántartania, és az I. rendű alperes a bejegyzést az Inytrv. 51. §-ának (1) bekezdése alapján csak nyilvánvaló érvénytelenség esetében tagadhatta meg, s a felperes által megjelölt okok ilyenek nem tekinthetőek. A II. rendű alperesi határozatok törvényessége szintén csak a közigazgatási rendes jogorvoslati fórumrendszerben bírálható felül.

Ez utóbbi megállapítás igaz azon fellebbezési indokra is, hogy részarány-tulajdon kiadására került sor olyan személyek részére is, akik soha nem voltak a felperesnek tagjai, vagy alkalmazottai. Ezen felperesi érv egyébként már tulajdoni igényt rejt, ami meghaladja a közigazgatási jogkörben okozott kár kereteit.

Az ítéletábra a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el, s a kifejtett indokok szerint az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az illeték számítás alapjául szolgáló pertárgy-értéket az 1990. évi XCIII. tv. 39. §-ának (1) bekezdését és 41. §-ának (2)

bekezdését figyelmen kívül hagyva nem a legmagasabb pertárgyérték alapulvételével, hanem az ítélethozatalt megelőző, leszállított kereset alapján állapította meg. Ezért a Pp. 253. §-a (3) bekezdésének 2. fordulatában biztosított jogával élve a felperes által fizetendő kereseti illetéket az érdemi döntés helybenhagyása mellett az Itv. 42. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti mértékre módosította.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az írásbeli ellenkérelemmel élt, és jogi képviselővel eljáró alperesek javára fellebbezési eljárási költséget fizetni, melynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM. r. 3. §-ának (2) és (5) bekezdései alkalmazásával az elsőfokú perköltség 50 %-ában állapította meg.

A felperes köteles a per tárgyi illeték-feljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. számú rendelet 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti összegben az államnak külön felhívásra megfizetni.

D e b r e c e n, 2007. március 7.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

kiadó